

Література

1. **Антончук Д.** До питання впливу трудової мотивації на економічний розвиток держави / Д. Антончук // Україна: аспекти праці. – 2003. – № 8. – С. 31-35.
2. **Байда О.** Мотивація праці як складова успіху організації / О. Байда, О.Б. Моргулець // Вісник КІБІТ. – 2006. – № 1. – С. 55-57.
3. **Гольда А.В.** Роль мотивації у підвищенні ефективності використання трудового потенціалу / А.В. Гольда // Формування ринкових відносин в Україні : зб. наук. праць / наук. ред. І.К. Бондар. – 2004. – № 11 (42). – С. 76-79.
4. **Сасіна Л.О.** Методичні підходи до розроблення програми мотивації праці персоналу підприємства / Л.О. Сасіна, В.М. Лугова // Економіка розвитку. – 2005. – № 2 (34). – С. 44-46.
5. **Статистичний щорічник за 2007, 2008 роки.**
6. **Україна в цифрах :** журнал за 2009 рік.

Качмарык Я.Д., Полищук Д.И. Мотивация труда как фактор повышения производительности труда на предприятии

Рассмотрены основные проблемы создания и эффективного использования мотивации как составной части стратегии развития трудового потенциала на предприятиях.

Ключевые слова: трудовой потенциал, мотивация, труд, работники, производительность труда.

Kachmaryk Ya.D., Polishchuk D.I. Motivation of labour as factor of increase the labour productivity on the enterprise

In this article the basic problems of creation and effective use of motivation are presented as a constituent of strategic development of labour potential on the enterprises.

Keywords: labour potential, stimulus, labour, workers, labour productivity.

УДК 338.2:330.131.5 **Асист. Ю.С. Колодій – НУ "Львівська політехніка"**

ПРОБЛЕМИ ПОЖВАВЛЕННЯ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ В ПЕРІОД ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

Проаналізовано сучасний стан розвитку будівельної галузі та житлового будівництва. Зазначено напрями розвитку житлового будівництва і механізми виводу будівельної галузі з економічної кризи.

Ключові слова: економічна криза, житлове будівництво, будівельна галузь, соціальне житло, доступне житло.

Актуальність проблеми. У період економічної кризи питання ефективності управління будівельною галуззю набуває важливого характеру, адже від того наскільки швидко будівельна галузь буде збільшувати своє виробництво, настільки швидко буде розвиватись і вся економіка країни.

Аналіз останніх наукових досліджень. Визначення і характеристика системи управління будівельною галуззю та розробки його регламенту вимагає дослідження економічних і правових аспектів індикативного управління. Вагомий внесок у вирішення цієї проблеми зробили Л.В. Ігошин [1], Л.М. Чістов [3], А.В. Іванов [6], у роботах яких описано систему управління будівельною галуззю.

Мета роботи. Визначити шляхи вирішення проблем розвитку житлового будівництва в період економічної кризи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для визначення проблем пожвавлення потрібно підбити підсумки діяльності будівельної галузі за останній 2010 р. Провідне місце в будівництві посідає інвестиційна діяльність.

За даними Держкомстату, у січні-вересні 2010 р. за рахунок усіх джерел фінансування освоєно інвестицій в основний капітал (капітальних вкладень) на суму 83852,3 млн грн, що на 2,9 % менше проти відповідного періоду 2009 р. приросту інвестицій в основний капітал порівняно з січнем-вереснем 2009 р. досягнуто в 11 регіонах України. Найбільш активно освоювались капітальні вкладення в Запорізькій області (удвічі більше) та Житомирській (на 37,3 %). Зменшились темпи освоєння інвестицій в основний капітал в 16 регіонах. Значне скорочення відбулось у Чернівецькій (на 40,0 % менше, ніж у відповідному періоді минулого року), Херсонській (на 31,2 %), Волинській (на 31,1 %) та Миколаївській (на 30,8 %) областях.

У розрахунку на 1 особу наявного населення за січень-вересень 2010 р. найбільше капітальних вкладень освоєно в м. Києві (5065,0 грн), що у 2,8 раза перевищує середній показник по Україні (1824,3 грн). Високим зазначений показник є також у Київській (3450,6 грн), Запорізькій (2792,7 грн) та Полтавській (2656,5 грн) областях. Низьким – у Чернігівській (858,0 грн), Херсонській (876,1 грн) Закарпатській (968,9 грн) та Тернопільській (984,8 грн) областях. Будівельна діяльність відповідно до інвестиційної зазнала падіння порівняно з попереднім роком.

У січні-жовтні 2010 р., за інформацією Держкомстату, підприємства країни виконали будівельні роботи на суму 31851,6 млн грн, що менше на 9,0 %, ніж у січні-жовтні 2009 р. Зросли обсяги робіт порівняно з січнем-жовтнем 2009 р. на підприємствах п'яти областей: Миколаївської – на 27,0 %, Полтавської – на 12,2 %, Запорізької – на 10,7 %, Донецької – на 9,3 %, Дніпропетровської – на 5,8 %. Скоротили обсяги робіт 22 регіони, з них найбільше: Чернівецька область – на 48,5 % та Закарпатська – на 43,3 %.

У розрахунку на особу наявного населення обсяги виконаних будівельних робіт по Україні становили 693,0 грн, що на 8,6 % менше, порівняно з січнем-жовтнем 2009 р. Серед регіонів найвищим цей показник є у місті Києві – 2772,3 грн на особу, що у 4 рази перевищує середній показник по Україні. Високим – в Полтавській (1221,8 грн), Харківській (863,4 грн), Одеській (818,8 грн) та Донецькій (808,3 грн) областях.

Одночасно зросли на 9,1 %, проти відповідного періоду 2009 р., обсяги робіт підприємств, що здійснюють будівництво доріг, аеродромів та улаштування поверхні спортивних споруд, і на 8,1 % – виготовлення каркасних конструкцій і покрівель. За січень-вересень 2010 р. замовники оплатили 84,8 % від обсягу реалізованих будівельних робіт. Динаміку темпів зростання обсягів будівельних робіт зображено на рис. 1.

Важливо охарактеризувати заробітну плату працівників у будівництві та стан її виплати (рис. 2). За даними Держкомстату, за жовтень 2010 р. в середньому одному штатному працівнику в будівництві нараховано 2016 грн, що більше на 2,0 % проти вересня 2010 р. (1976 грн) та на 27,5 % порівняно з жовтнем 2009 р. За рівнем заробітної плати у жовтні 2010 р. будівництво посіло, як і в жовтні 2009 р., 7 місце серед 14 видів економічної діяльності.

У будівництві заборгованість із виплати заробітної плати станом на 1 листопада 2010 р. становила 190,6 млн грн, що менше на 20,8 % проти відповідного показника на 1 січня 2010 р. (240,7 млн грн), але більше на 0,9 % порівняно з 1 жовтня 2010 р. (189,0 млн грн)

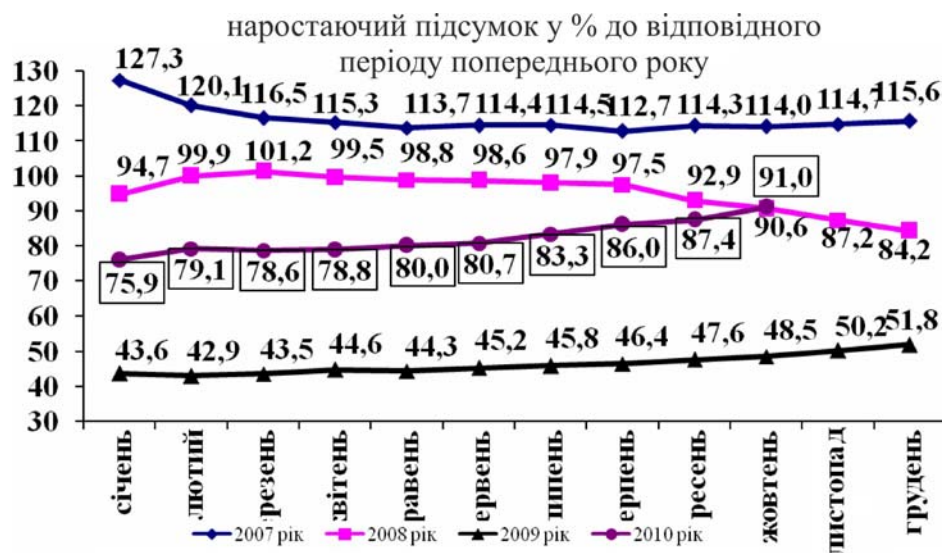

Рис. 1. Динаміка темпів зростання обсягів будівельних робіт [2]

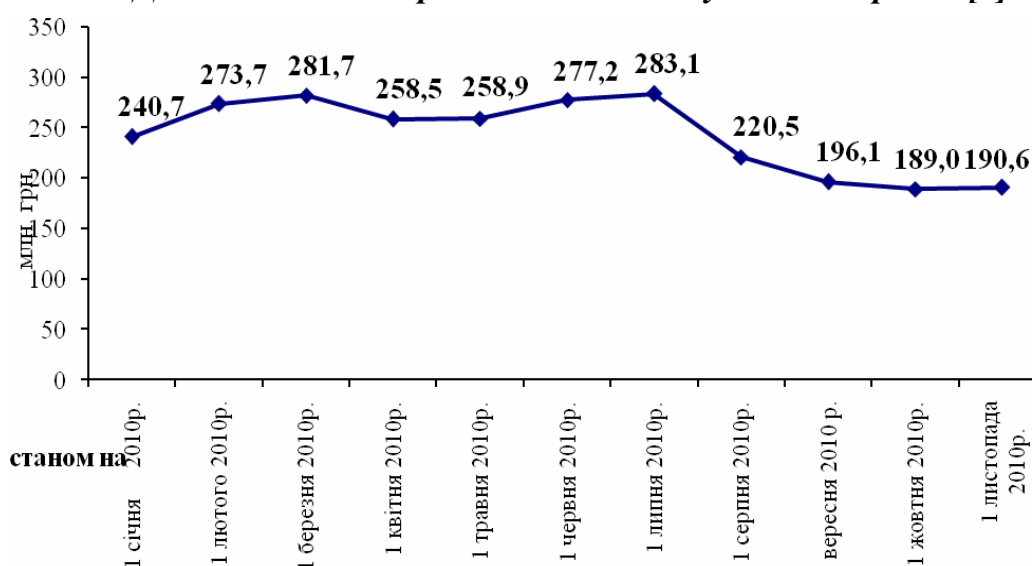

Рис. 2. Динаміка обсягів заборгованості з виплати заробітної плати працівникам [2]

На сьогодні не можна ще говорити про те, що будівельна галузь вийшла з кризи. У бюджеті 2011 р. державою не передбачено якихось великих коштів на капітальне будівництво, які могли б зрушити будівельну галузь з "мертвої точки". Водночас, будівельна галузь ніколи на дотації не розраховувала, а тільки на пожвавлення іпотечного кредитування для того, щоб з'явилася можливість різко збільшити будівництво житла, торговельних і розважальних об'єктів. Сама по собі купівельна спроможність населення в цьому році істотно не зросте, це можна побачити з даних про зростання зарплат, пенсій і соціальних надходжень, закладених до бюджету.

Зарадити ситуації може сприяти покращення інвестиційного клімату завдяки спрощенню дозвільних процедур, зменшення корупційної складової в будівельній галузі, скорочення термінів проходження різних узгоджень, особливо на початкових етапах підготовки будівництва і при здачі об'єктів в експлуатацію. Крім житлового будівництва, можна розробляти також й інші напрямки. Будівельна галузь дуже чуйно реагує на потреби суспільства. Жодна галузь так не зацікавлена в тому, щоб населення ставало заможним. Там, де є заможний громадянин, там є попит на житло, потрібні торгово-розва-

жалльні комплекси, є попит на автомобілі, а отже – потрібно думати про розв'язки, дороги, мости. Одним з позитивних моментів у цьому напрямі є Євро-2012, де забудовники повинні працювати над дорогами і розв'язками.

Поряд з програмою "Соціальне житло" відбувається розвиток програми "Доступне житло", кошти на це виділяються дедалі більші, а будівельна галузь почала оживати. "Соціальне" – це безкоштовне житло, яке буде даватися тим людям, які не зможуть його ніколи купити. "Доступне житло" – це дешеве житло, яке будується внаслідок взаємозв'язку органів влади та забудовників у рамках індикативного плану розвитку регіону. При цьому встановлюються нижчі, порівняно з ринковими, відсоткові ставки за кредитами на будівництво (придбання) житла з метою забезпечення їх доступності. При цьому передбачається здійснення поступового переходу від безоплатного надання житла громадянам до його придбання за рахунок власних коштів за умови надання державної підтримки. Для окремих категорій громадян, що мають право на безоплатне отримання житла завдяки державі, цей спосіб є альтернативним.

Щодо "доступного" житла декларованого владою за ціною від 4 тис. грн/м², то все залежить від того, за якою ціною і на яких умовах буде надаватися земля під будівництво. На тих умовах, на яких вона надавалася раніше, було просто неможливо побудувати і продати квадратні метри за ціною, яка була б по кишені покупцеві. Окрім цього, за кордоном, наприклад, ніколи на вартість квадратного метра повною мірою не лягали навантаження зі створення елементів інфраструктури. Потрібно вирішувати питання, хто буде фінансувати цю сферу.

Для стабілізації роботи будівельної галузі, уряд повинен врегулювати питання, пов'язані з землею. Якщо сьогодні відібрати у місцевих рад повноваження щодо виділення землі, що було пов'язано з внесенням змін до закону про місцеве самоврядування, то це буде означати перенесення корупції з рад у виконком. Треба прописати просту і зрозумілу всім процедуру, яка повинна нівелювати особистісний фактор у прийнятті рішень.

Окрім цього, Кабміну потрібно буде врегулювати проведення перевірок Держархбудконтролю, рядовий інспектор якого міг бути одночасно і слідчим, і прокурором, і суддею, і тим, хто виконує вирок. Він міг дати розпорядження зупинити будівництво і не ніс за це ніякої відповідальності. Зараз цю норму кардинально переглянуто аж до введення матеріальної відповідальності інспектора за невинуваті дії відносно забудовника.

Також потрібно звернути увагу на закон "Про дерегуляції в будівництві", який значно спрощує процедури отримання дозволу на будівництво. Дозвільні процедури будуть укладатися протягом двох місяців, причому на багато видів об'єктів вони взагалі не будуть вимагатися. Планується, що цей закон дасть змогу, по-перше, усунути корупційну складову, а по-друге – ввести будівельний комплекс з тієї прірви, в якій він опинився в 2008-2009 рр. Новий закон вводить поняття обов'язковості генерального планування, вводяться терміни так званого зонінгу, тобто виділення зон, у межах яких можливе, наприклад, побутове будівництво, житлове будівництво, промислове будівництво.

Реформи будівельної галузі повинні сприяти прискоренню розвитку не тільки в цій галузі, але й економіки всієї країни. У ВРУ прийнято законопроект "Про регулювання містобудівної діяльності". Як заявляють розробники, цей проект повинен революційно змінити будівельну галузь. Дозвільні процедури будуть кардинально скорочені і спрощені, внаслідок чого, на думку експертів, повинні збільшитися обсяги будівництва, а також будуть залучені додаткові інвестиції.

Також відомо, що приймаючи закон, влада скорочує кількість процедур необхідних від інвестора, для отримання дозволу від 93 до 9, а всі необхідні дозволи будуть видаватися не за 415 днів, як було в минулому, а за 60. Тому очевидно, що якщо збільшаться інвестиції, які вкладаються в будівельну галузь, її дерегулювання стане поштовхом для того, щоб пожвавилися такі галузі, як: металургія, виробництво будівельних матеріалів, транспортні перевезення та виробництво цементу.

На сьогодні для виводу галузі з економічної кризи уряду треба проводити політику експансії. Політика експансії – це заходи держави, спрямовані на розширення сукупного попиту, які використовуються тоді, коли економіка перебуває у фазі спаду. Збільшуючи обсяги сукупних витрат, держава прагне підвищити рівень ділової активності. Для цього вона використовує такі важелі, як зниження податків, збільшення державних витрат, зменшення норми обов'язкових банківських резервів та облікової ставки центрального банку. Політика експансії створює передумови для подолання кризи й переходу економіки у фазу пожвавлення та зростання. До найважливіших важелів державного антициклічного регулювання належать:

- заходи грошово-кредитної політики, спрямовані на стимулювання попиту на товари й послуги (зниження відсоткової ставки, зниження норми обов'язкових банківських резервів та ін.);
- заходи бюджетно-податкової політики (зниження ставок податків на прибутки підприємств і доходи громадян, збільшення частки державних витрат з метою стимулювання інвестиційної активності тощо);
- заходи, спрямовані на пожвавлення інвестиційної активності. (стимулювання житлового будівництва, проведення політики прискореної
- амортизації, надання різноманітних пільг у разі встановлення нового устаткування та ін.).

Висновки та перспективи подальших наукових розробок у цьому напрямі. Отже, будівельна галузь має змогу вийти з кризи вже у першому півріччі поточного року, адже спад у будівництві у 2010 р. становив 5,4 %, що є найменшим показником за останні два роки.

Якщо порівняти будівництво на початку року минулого і в грудні, то спостерігаємо покращення динаміки – 18,7 %. Жодна галузь не демонструвала такої динаміки, однак за результатами року будівництво залишилося зі спадом. Великі надії на відновлення будівництва можна покласти на інфраструктурні проекти до Євро-2012 та відновлення іпотечного кредитування банками.

Література

1. Игошин Н.В. Инвестиции / Н.В. Игошин. – М. : Изд-во ЮНИТИ, 2005. – 378 с.

2. **Міністерство** регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.minregionbud.gov.ua>.
3. **Чистов Л.М.** Экономика строительства / Л.М. Чистов. – СПб. : Изд-во "Питер", 2006. – 256 с.
4. **Дерябина Я.** Системный анализ государственного управления инвестиционной сферой / Я. Дерябина // Инвестиции в России. – 2003. – № 9. – С. 11-21.
5. **Екимова К.В.** Экономические проблемы регионов и отраслевых комплексов / К.В. Екимова // Проблемы современной экономики : журнал. – 2004. – № 3 (19).
6. **Иванов А.В.** Реформирование федеральных органов исполнительной власти и совершенствование государственного регулирования и управления строительной отраслью / А.В. Иванов // Экономика строительства. – 2004. – № 10. – С. 2-8.

Колодий Ю.С. Проблемы оживления строительной отрасли в период экономического кризиса

Проанализировано современное состояние развития строительной отрасли и жилищного строительства. Отмечены направления развития жилищного строительства и механизмы вывода строительной отрасли из экономического кризиса.

Ключевые слова: экономический кризис, жилищное строительство, строительная отрасль, социальное жилье, доступное жилье.

Kolodiy Yu.S. Renewal construction industry issues during economic crisis

It was analyzed the present condition of the building industry and housing. It was shown the directions housing development and machinery building industry output from the economic crisis.

Keywords: economic crisis, housing, construction industry, social housing, affordable housing.

УДК 621:659.4

*Доц. В.В. Круглікова, канд. екон. наук;
доц. Ю.М. Ткаченко, канд. техн. наук; студ. К.О. Фандєєва –
Запорізький національний технічний університет*

РОЗВ'ЯЗАННЯ ЗАДАЧІ ОЦІНЮВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЗВАРЮВАЛЬНОГО ОБЛАДНАННЯ З УРАХУВАННЯМ ЗНАЧУЩОСТІ ГРУП КРИТЕРІЇВ

Конкурентоспроможність продукції є одним з головних чинників, який визначає успіх ринкової діяльності товаровиробників. Забезпечення конкурентоспроможності зварювальних напівавтоматів та її підвищення належить до найбільш пріоритетних цілей Українських виробників зварювального обладнання.

Ключові слова: конкурентоспроможність, метод аналізу ієрархій, ефективність, зварювальний напівавтомат, критерії якості.

Вступ. Виготовлення складної продукції машинобудівного виробництва з використанням інтегрованих технологій потребує обґрунтування вибору рішень з конкурентоспроможності. Показники якості, на основі яких розраховується конкурентоспроможність продукції, формуються поетапно, впродовж усього складного виробничого процесу. Щодо вибору найбільш переважних варіантів рішень, необхідно досліджувати їх значущість у процесі формування показників якості й конкурентоспроможності продукції, а також ступінь відповідності її характеристик і властивостей, передпродажного і післяпродажного сервісу потребам та запитам певних (цільових) груп споживачів у певний проміжок часу.